

LENDARIO DA ILLA DE SÁLVORA

Por: Javier Fernández Soutullo

As illas, e por conseguinte todo que teña relación con elas, dende os albores das civilizacións, están envoltas nun feixe de misterios, lendas e costumes que lles outorgan a cada unha delas unha propia identidade e por tanto, establécese unha relación directa cos seus habitantes.

OS MARIÑOS

Naqueles afastados tempos do feudalismo, alá polos séculos XIII ou XIV, existiu un home chamado Froyaz e moraba nun castelo. Era relativamente novo e solteiro, afeccionado á arte da caza. Tiña por costume pasearse a lombos do seu cabalo por todo o seu territorio case a diario.

Unha desas mañás, nun dos seus paseos preto da costa, divisou o corpo dunha muller moza que parecía durmida e estaba núa. Non se lle miraban ben as pernas porque unhas pedras tapaban a visibilidade.

Cheo de curiosidade foise achegando ata que descubriu que se trataba dunha fermosa serea. Esta espertou e intentou fuxir pero o nobre conseguiu retela. De seguido chegaron escudeiros do conde. Un deles quitouse o seu tabardo e cubriuna; puxérona a lombos dun cabalo e levárona ó castelo de don Froyaz o cal, engaiolado da súa beleza, quixo casarse con ela.

Xa instalada no castelo, vestida como lle correspondía e atendida por varias criadas, don Froyaz fíxoa bautizar e, como saíra do mar, pensou que un bo nome sería Mariña así que este foi o seu patronímico.

Dona Mariña era muda. Non sabía falar e o seu home, a pesar de tódolos intentos, non conseguía facela falar, cousa que o cabreaba e o deixaba triste.

Un tempo despois naceu o seu primoxénito. A nai acariñábao, bicábao e queríao coma unha tola, pero non lle podía falar polo que case sempre terminaba por chorar.

Chegou a noite de San Xoán e como era costume, no patio de armas do castelo predeuse a tradicional fogueira. A Froyaz gustáballe moito contemplar ós seus vasalos e veciños gozar da festa. Dona Mariña, que nunca presenciara o espectáculo, estivo alí, levando en brazos ó seu fillo. Nese intre, con rapidez de movementos, don Froyaz arrancoulle o neno á súa nai e fixo un amago de tiralo ás lapas da fogueira. Espavorecida, dona Mariña ergueuse e soltou un berro estremecedor : ¡Fillo!, e co esforzo botou pola boca un anaco de carne e, de seguido, comezou a falar.

Dende ese instante todos choraron de emoción e ledicia. A festa foi a máis e, en recordo desa data, o neno chamouse Xoán. Estes descendentes dos Mariños aínda hoxe son os donos da Illa de Sálvora.

O HOME DE SAGRES

O home de Sagres e o Falcoeiro quixeron ter amoríos coa Forcadiña. Os dous xigantes sempre pelexaban entre eles. Nunha destas o Home de Sagres, máis grande e forte, deulle unha pancada ó Falcoeiro mandándolle as queixadas preto do lugar no que estaban a pelexar. Naquel duro enfrontamento Sagres partiulle a lingua en sete anacos e as moas do desafortunado Falcoeiro foron a dar ó Carreiro mentres que os cabeiros foron parar fóra dos Prexeiros. Despois da loita o Home de Sagres deu volta e púxose a descansar.

Esta lenda, contada aínda hoxe polos vellos mariñeiros das terras de Aguiño, ten a súa expresión na proliferación

de rochedos e illotes que abundan na zona. Xunto ó Home de Sagres, o Falcoeiro e a Forcadiña, conviven: As Sete Linguas, as Moas, Os Canteiros, As Queixadas e Os Prexeiros.

AS LOITAS

Non é esta a única lenda que existe sobre Sálvora e os seus arredores, xa que as caprichosas formas dos illotes que arrodean a maior das illas descritas foron aproveitadas pola sabedoría popular para ver nelas figuras humanas e de animais que deron pé a historias de encantamentos e feitizos. O escritor latino Aveiro, no século IV dC., no seu poema xeográfico “Oda Marítima”, fálanos de que os habitantes do litoral atlántico, os Oestrimnios, foron expulsados das súas terras por unha invasión de serpes, símbolo dos Saefes, un pobo céltico que dominou o noroeste peninsular a partir do século IV a. C.

Así conta a tradición que os Saefes chegaron para invadi-las terras dos Oestrimnios pero non contaban co feitizo que ameazaba a todos aqueles que viñeran a loitar cos do Barbanza e que convertía en pedras ós atacantes.

O xefe dos Saefes tomou como dona a Forcadiña, filla do primeiro rei dos Oestrimnios, coa intención de arranxa-la invasión dun xeito pacífico. Desa relación naceu Noro pero logo as primeiras desavinzas levaron a que os

xefe converteuse entón no Home de Sagres.

Don Ramón Cabanillas, o poeta cambadés, recolleu na súa obra “Na noite estrelecida” a tradición máxica que Sálvora e as súas fillas espetan na mitoloxía galega, ata o punto de cualificalas como lugares sagrados da nosa terra.

O MIRAGRE DE SANTA CATALINA

Conta a lenda que a Santa, fuxindo dos seus perseguidores, abriu unha cova que unía a illa de Sálvora con terra firme. Outros din que a cova da Virxe enlazaría coa cova de Salvareiros que se sitúa na parte oeste da Illa.

É crenza xeral que esta cova, situada preto da fonte máis importante de Sálvora e coñecida antigamente coma da Telleira e logo rebautizada como Fonte de Santa Catalina, comunica co continente.

Entre os vellos corre a historia de que na cova ceibáronse unha cabra, un can e un galo, e que os dous primeiros apareceron nun punto da costa. Do galo nunca se soubo.